

هه لبه ستفانین بۆلگاری (۱)

و. ژ بۆلگاری: خورشید عه لیوی

کەس جەئ تە داناگرە

ئەلیساقیتا باگریانا*

د قئ مائ دە کەسە ک شوونا تە ناگرە.
 کورسیئ تە ل قونجکا من فالایه،
 و قئ جارئ ت کەس رووپه لئین پرتووکا منا نه خوهندی
 ناقولپینه.



* د ۲۹ ی نیسانا ۱۸۹۳-یان ده ل سوډیا هاتیا دونیای۔ و د ۲۳ ی ئاقدارا ۱۹۹۱ ی ده چوویه بهر دلؤفانیا خوهدی. وهرگرا میړایلا قههره مانئ کومارا بولگارستانیه و گه له ک خه لاتین دن ژی وه ک خه لاتا (گیورگی دیمیتروډ). وهرگیره کا ناقدار یا هه لبه ستین رووسییه. هه لبه ستین وی ره ننگه داناییش و کولین ژنانن. شیوه یا ئه لیسافیتا باگریانا ژ په یقین سترا نا گه لیری و ره گه زین هه لبه ستین نووژن، تیکلیا که فنه شوپی و نووژه نیییه. نه رازیوونا ژ راستیا دهر دؤر، پروته ستوکرنا رووره شکرنا روومه تا ژنییه د جفاکا بوورژووا ده. هه لبه ستین وی هاتنه وهرگه راندن بو ۳۰ زمانان.

که س نینه، ل بهر دهری، ب من ره
شه قین هاقینا ب ستیرکان خه ملاندی ته ماشه بکه،
نه ژی که سه ک هه یه سه ری سبه هی، گورزی گولین
ب مهنده هوشی هاتنه هلبژارتن بده دست من

ده ما بهرف دباره که س نینه ب
ئه قینی شاله که گهرم باقیزه سه ر ملی من،
و د گهرما هاقین د، پیاله که ئاڤا
سار ژ (قیتوشا) ب نازکی تیخه دستت من.

تشته ک ل مالی تونه یه کو
ههر که لیک ته بیته بیرا من

نه موومین ته یین بژاره
نه ژی رووی ته یی د پروازی ده
ب دیویر قه هلاوستی.

سال دبوورن؛ سال ل په ی سالی
ده مسال تین گوهرتن ده مسال ل په ی ده مسالی.
باهوز رادبه، بهرف دباره، شاخه ک ژ
گرانیا بهرفی یان ژ فیکي دشکه...

ب بای دهر دؤرا من ره تو من
هه میز دکی

تو دکه فی خوینا من
و ژه نا دلئ ته د هناقئ من ده دژه نه-
که سی شوونا ته د قئ مالی ده نه گرتیه
مالا کو تو ب خوه ژی دهر باس نه بووی

هەلبەستقائىن بۆلگارى (۲)

مۆنۆلۆگ

ژ بۆ ئۆرۈن پ

كۆنستانتىن پاقلوڧ*



* ۲۵ مئی نيسانا ۱۹۳۳- ئان ده ل گوندی پۆنۆفۆ هاتيا دونيايى. ل زانينگه ها سۆفيايه خوه ندنا حقوقى قه دانديه. ل راديؤيا سۆفيا كار كرية ههروهها د وه شانخانه يا نفيسكار يا بولگاريدا كار كرية. ژ سالتين ۱۹۶۶-۱۹۷۵ خه بات و وه شائين وي هاتن قه ده خه كرن. د سالا ۱۹۷۵ ان ده ده ستورا خه باتى وه رگرتبوو و د سينه مايا بولگارى ده كار كرتبوو پشتى كو مافى كار ب ده ست خوه خستبوو. د سالا ۲۰۰۸ ئان ل سۆفيايى وه فات كرتبوو. ئه و وه ك نووژنه ك ئه سلى كو باندۆره ك خورت ل سهر هه لبه ست و چاندا بولگاريا نووژن هه يه تى ناسكرن. يه ك ژ گرنگترين هه لبه ستفائين بولگاريايى سهدسالا بيستان تى هژمارتن. ئاننا ئاخامتوفا ژ دل و جان دبيتزه: (كوئستانين پاقلوڤ مه زنترين هه لبه ستفان بولگاريايه كو من خوه نديه!) هه لبه ستين وي ب گه له ك زمانان هاتنه وه رگه رانندن، ژ وان : فرانسى، ئينگليزى، ئيسپانى، پۆلونى، رووسى و يين دن.

نه ب من شيرينه و

نه ژى گرنگه

ژيانا منا تايهت.

(دخوازم ژ نوو قه وه كه كوچكه كى ژ دايك بيم)

ژ بو ئه خلاقان دژيم،

ئه وین بهرپيشى ئه خلاقين ئيرۆيين.

ئه ف ژى فه يديه يا منه.

(ب كيمانى ئه زى كووچكه كى خوه دى بكم.)

ژ شيره تين كه سين دن نه فرهت دكم،

يين دخوازم شيوهرمه نديى بكن،

و من قه گهرينن ناف هوفكا خوه:

(ته نى د رهوشن وهها ده ئه ز هار ديم ئه ز گه ز دكم.)

ناخوازم كه سه كى تايهت بم،

ژ بهر كو ب راستى ئه ز وه سا مه.

لى، جارنان پر زيده د ليستكى ده دچم... و...

(ب ته نا خوه ئه ز دووقى خوه گه ز دكم.)

ژ پيشه روژه كه كوور و دوور ئه ز كافله كى سه ره تايى مه

ب بيزيزى ها قه ئاقتن ناف وه.

(دؤها من ب سالتين روئاهيى ل پيشيا وهيه)

هه لبه ستفانین بۆلگاری (۳)

ژ بۆ دایکا من

خریستۆ فۆتهف*

دایئ!

وه کو هه ردهم ئەزێ فە گهرم.

و وه کو هه ردهم، ژ نشکافه، د تاريی ده ئەزێ تیکه قم په نجه را ته.

نهمينه به هتي و ژ جهی خوه رانه به.

*خریستۆ فۆتهف وه ک هه لبه ستفانێ بولگارییێ که لامین ئەفینێ تی ناسکرن و هه لبه ستا ویبا ب ناغی: (تو چقاس خوه شکێ) و (ده ریا و ئەفین) د هه لبه ستین وی ده سه مۆله که فه لسه فی، هه لبه ستیا ناهه ندیه. د ئاقدارا ۱۹۳۷ان ده هاتیه دنێ. ئەندامی یه کیتیا نقیسکارین بولگارستانییه. وه ک شانۆگه ر د شانۆیا بولگارستانی ده کار کریه. پاش ره ژێ وه ک سه کره تیری یه کیتیا نقیسکارین بولگارستانی کار کریه. دیوانا ویبا ب ناغی: (شه فا فینیسیا) گه له ک خه لات وه رگرتینه. ۲۰ دیوانین وی هه نه.

خوه نافیژه همبیزا من

ل من مهیزه که و ری بده چاکیتی خوه ژ خوه کم.

تیزنگان بینم، ناگر دادم و ل بهر لنگین ته داکه قم سجوودی.

ب گزین، خوه ب سهر چهنتی من ده خوار بکه.

سهر جلووبه رگ، پرتووک و راماتین من

و دهستی خوهیی پیروژ د سهر وان ره ببه دا کو گرانیان وان جاردن ب من سفک ببه.

نه ترسه! بال ب گیانی من فه وه ره، په نجه رین وی پاقر بکه بهری میغان ژ نشکیفه ل ده ری وی بخن

چرساندنا نهینکی لی فه گه رینه .

و ته پسکین شکهستی ب هیسرین خوهیین زیقین تژی بکه

دا کو بژیم- دا کو هه ردهم د راماتین خوه ده هه بوونا ته هلگرم.

دایی!

ژ که ره ما خوه، پیر نه به

و ب روژ قهت ژ نهینکی باوهر نه که.

هه ردهم ل چاقین م مهیزه که

و شهری خه مگینیی بکه.

بی هه دان ژ بو ته ندروستییا خوه شهر بکه.

و جانی خوه ژ قهرمیچونک و ره مه دیکین ده می پاریزه.

نه بیژه قوره تیه؛ قاپانیه

جارنا لیقین خوه سوړ بکه و چاقی خوه کل بکه..

و نه مره دایی نه مره! نه ز ئه مر ل ته دکم!

تا داوی

تا داوی د ژیا نا من ده به!

د خرابترین خه وین من ده دیار ببه

ب فیستانی خوهیی سپی

ب چاقین ژین هه ری بیده نگ مهیزه بکه ...

دا ل خوه بزیرم و ژ نشکیفه ته د بارانی ده بینم، د په نجه ران، د بالکونان، د ناف داران و د هناقی خوه ده ته بینم.

دایی!

من ب ته نی نه هیله،

دایی.

هه لبه ستفانین بۆلگاری (۴)

حه ساب

ئاله كساندهر پیتروڤ*

سالی جاره کۆ
کنجین نه گه ره ک ئان ژى بیرانینان ئەز دشۆم،
و هژمارین ته لیفونا کۆپی دکم
بهری کو جاره که دن وان بکار بینم



*د ساللا ۱۹۵۳ان ده ل سوڤيا هاتييه دنى. ل زانينگهها سوڤيا به شى فيلوڤوژيا بولگارى قه داندييه. ل بولگارستانى وه كى نفيسكارى ستراين روک و پوپى تى زانين. مينا: (ئه ڤينا كه فن، بيى وى نكارم بڙيم) و (وهك خوه به) و (وهختيا مهيه)

سالى جاره كى ئەز هيڤين شكهستى كۆمدم
وان سهراست دكم و وان دوورى راماتين نه هه ڤبهش داتينم.

د بوهارى ده سالى جاره كى
ئان دبه كو د پاييى ده به،
د سالى ده جاره كى داويتين سترانا خوهيا داوى دستريم.

سالى جاره كى دمرم،
سالى جاره كى ديم،
دهما ب سهر ئه ڤينى ڤه ديم
و پاشره وى بهلاوه لا دكم.

سالى جاره كى ئەز گۆمان دكم
كو ئەز د تهراسى ره بفرم
دبه كو يهك كهس بيتريا من بكه
د باژارى منى يهك ميليون نفووس ده،
دبه كو ب تهنى يهك كهس بيتريا من بكه!...

هه لبه ستفانين بۆلگارى (۵)

سىرباز

بۆيكۆ لامبۆفسك*

ژ وه نه فرهت دكم
 تفي ديرۆكا وه يا ترسۆنه ك دكم
 تفي روويي وه يي ناندۆز دكم
 و ژ گارانا وه ب كين نه فرهت دكم
 كييه خوه داين وه؟ كييه شه يتان وه؟ كين ب دهنگي خويسيگرتي گۆتیه:
 «وي بشه وتين، في كه چا دۆژه هي بشه وتين!»
 نۆزدهه سالان
 ئەز ل گۆري قانونين وه ژيام!
 من ل گۆتین وه يين گهني و چۆرت گوهداري دكر!
 دهنگي پسته پستا كو وه دكر، ل كه سين ييبه خت بمباره ك به. من ديت كو قهلس ژ وي باوهر ناكن
 و هيژدار دهنگي وي ناكن!

نفسکار و وەرگهړی بولگاری د سالو ۱۹۶۰ ده ل سوډیا ژ دایک بوویه. ل زانینگه ها مه کسیم گورکی، ل مؤسکو قه دانديه. ریښه بهری ناڅه ندا پرتووکخانا و ه زاره تا چاندي بوو. ۹ دیوانین وی هه نه. هه لبه ستین وی بو گه له ک زمانان هاتینه و ه رگه راندن. گه له ک خه لات و ه رگرتینه؛ مینا خه لاتا مه زنا زانینگه ها سوډیای ژ بو ویزه یی د ۲۰۲۱ ده.

ب بال ئه وی کو نزانه د ه روان بکه قه چووم و ب خوه شکایی: ”به خته واری ل و ر نینه، نه دزی و نه ژی خاپ.“
 ب ره قسا خوه یا داوی کینخوهش بووم و وایه خوه دانئ ستریان به رده وام ل داهولئ د خینه روونشتبووم د هه ریما وه ده
 د تلمین وه ده هاتم گه قزاندن و ب خوینمزان ره ئه ز ئلاستم
 ژ بو وه ژه هری بکم، وه و ژیمایین وه
 من ته قه قیه ک ژ زلنداری چیکر
 ره حمی قهت ل من نه ک-
 هه یه کوپ پاشین به یی یه که م
 لی هوون نابن نه یی یه که مین و نه ژی یی داوین. وی ژیا نا وه مینا به زئ موومئ به هرکه
 لی یا گونه هکار ئه زم
 کو ب خورتانی د شه وتم
 و هوون ژی، ئه گه ر د ده مه که نیزی که ده
 هوون ب کول و هه سره تان نه مرن
 هوونئ د ژیا نا خوه ده مینا ته رمه کی گه نی بن.